

Dendrokronologisk undersøgelse
af tømmer fra skibsvrag ved Tyresö slott, Sverige

af
Orla Hylleberg Eriksen

SVERIGE

Tyresö slott
Sverige

Fältenheten på Statens Maritima Museer, Stockholm ved Göran Ekberg.
Undersøgt af Orla Hylleberg Eriksen og Niels Bonde.
NNU j.nr. A8608

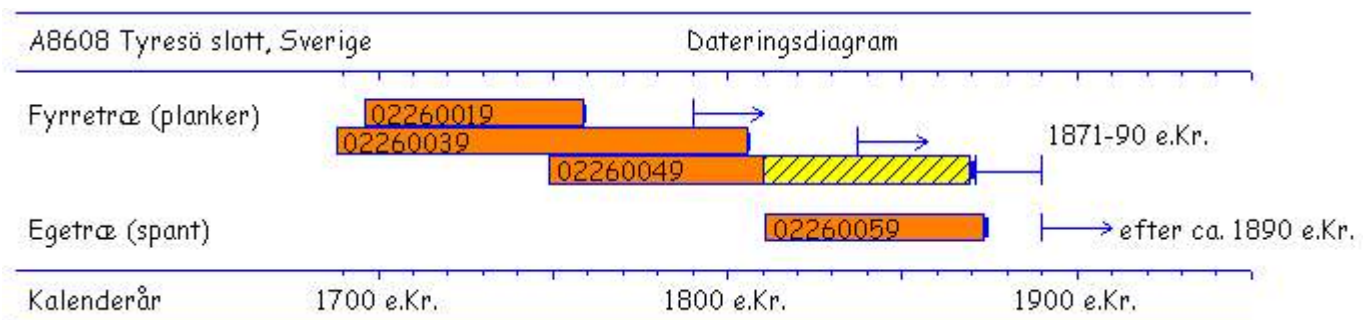
Skibsvrag

Én prøve af eg (*Quercus* sp.) og fire prøver af fyr (*Pinus sylvestris*) er undersøgt. Egetræsprøven samt tre fyrretræsprøver er dateret. Én af fyrretræsprøverne har splintved bevaret, ca. 60 år.

Undersøgelsen peger på en datering af skibsvraget til slutningen af 1800-tallet.

For fyrretræsprøverne gælder det at, kurverne fra to af prøverne (02260019 og 02260039) krydsdaterer og er sammenregnet til en middelkurve (0226M001) på 119 år, som dækker perioden 1688-1806 e.Kr. Yngste bevarede årring (02260049) er dannet i 1871 (ca. 60 splintår). Korrigeres der for manglende splintved, kan det beregnes, at træerne, som prøverne kommer fra, er fældet ca. 1890 e.Kr.

For egetræsprøven gælder det at, yngste bevarede årring er dannet i 1875 (ingen splint). Korrigeres der for manglende splintved, kan det beregnes at træet, som prøven kommer fra, er fældet *efter* ca. 1890 e.Kr.

Splintstatistik: 20-5+10 år. (eg).

Fyrretræ: 150 årrig fyr: 40-90 år. Gennemsnit omkr. 65 år.

A8608 Tyresö slott, Sverige - synkroniseringer med referencekurver (fyr)				
	02260019	02260039	02260049	0220m001
B&W, 21014M02	3.25	1.78	\	3.19
Finland, FINPINUS	4.10	1.18	2.26	2.21
Götaland, 30677219	2.85	4.60	6.68	5.06
Gotland, GOTPINUS	1.95	3.14	6.39	3.40
Østsverige, ostpin01	3.85	4.50	9.40	5.40
Darlarna, STB00002	2.35	3.53	-	3.43
Gravsten, STBPIN01	2.69	3.53	5.35	4.27
Uppland, UPPPIN01	2.78	2.55	\	3.16
Aaland, AALPIN01	3.51	4.35	3.69	4.80

Tegnforklaring: / = ingen overlap over 30 år. - = ingen t-værdi i den givne position.

A8608 Tyresö slott, Sverige - synkroniseringer med referencekurver (eg)	
	02260059
Sjælland, 2X900001	3.36
Danmark Vest + Slesvig, 9i456785	3.74
Norge total; 24 lok., NM000005	3.09
Norge Øst; 6 lokaliteter, NM000011	4.50
Norge Øst; 14 lokaliteter, NM000014	3.95

A8608 Tyresö slott, Sverige - Katalog								
Unders nr.	Beskrivelse	År	Marv	Splint	Slutring	Synkron position	Datering	Bem.
02260019	Pr.1 - planke	64	1-2 cm	-	H1	1696-1759	efter ca. 1840	fyr
02260029	Pr.2 - planke	35	< 1 cm	-	H1		ikke dateret	fyr
02260039	Pr.3 - planke	119	1-2 cm	-	H1	1688-1806	efter ca. 1880	fyr
02260049	Pr.4 - planke	122	1-2 cm	60 år	S1	1749-1870	ca. 1890	fyr
02260059	Pr.5 - spant	64	< 1 cm	nej	H1	1811-1874	efter ca. 1890	eg

Tegnforklaring: B - bark. W - waldkante (barkring). vf - vinterfældning. sf - sommerfældning. Hx - Heartwood (kerneved) x = antal. Sx - Sapwood (splintved) x = antal. Hx og Sx angiver årringe, som ikke er inkluderet i rubrikkerne År og Splint. H/S angiver Heartwood/Sapwood grænse.
! 4 årrig cyclus i årringforløbet (formentlig oldenborreangreb).

Publicering:

Med mindre andet er aftalt kan resultatet frit anvendes evt. med henvisning til denne rapport.